

tigt. Grunden dertil er ogsaa let at se; Grunden er den, at det — og det siger jeg her, som jeg sagde ved en tidligere Leilighed for kort Tid siden her i Salen — er Styfmet, man maa se at faae aflaffet, og man maa vende sig imod dette i Stedet for mod Personerne, hvad man jo heller ikke i nærværende Tilfælde har tilsigtet, i det Mindste ikke fra det ærede Medlems Side, jeg nylig nævnte. Man kan, saa længe man vil, klage over, at Undersøgelsesdommeren er for haard, at han søger at udpresse Befjendelser af den paagjældende Inkvist, han har for sig, at han dertil benytter streng Varetægtsarrest og søger at gjøre denne saa ubehagelig som muligt for den Paagjældende. Man kan sige saa meget, man vil, derimod, men man maa erindre, at Undersøgelsesdommeren efter vor Retsforfatning ligesom er henvist til at udpresse Tilstaaelse af den formentlig Skyldige. Man stiller ikke Dommeren saaledes, at man sætter ham paa Dommerstødet saaledes, at han kan sige: Jeg dømmet ikke, uden at det bliver bevist, at den Mand er skyldig, men man stiller ham som Inkvistens Anklager, som den, der skal se at faae frem, at Inkvisten er skyldig i det, han er sigtet for, og som derfor maa anvende de Midler, som dertil naturligt frembyde sig, ganske vist kun lovlige Midler, men hvor dog Fristelsen til at gaa en lille Smule mere eller mindre ud over Grændsen og lægge et Tryk paa, som maatte ikke strengt forstaaet paa en vis Maade er fuldkomment lovligt, ligger saa nær, at der skalde Mere, end man kan forlange af et Menneske til, at han skalde kunne overvinde den, især naar han jævnlig og idelig og altid beffæstiger sig med den Slags Sager. Vil man i Virkeligheden Varetægtsfængslet til Livs, og det er det, Forespørgslen gaar ud paa blandt Andet, ved at der siges i den, hvad Ministeren agter at foretage i Anledning af vedkommende Autoriteters Fremgangsmaade i det nævnte Tilfælde, en Foretagelse, som altsaa ogsaa kunde være rettet paa fremtidige Tilfælde, saa maa man gjøre det fra Grunden af, saa maa man opgive det Princip, som nu i Virkeligheden ligger til Grund for Varetægtsarresten. Thi det er ganske rigtig, som det ærede Medlem for Sorø Amts 1ste Valgkreds (Lauridsen) sagde, at Varetægtsarrestens Hensigt er Frihedens Berøvelse og Isolation, ja, jeg kunde maatte tilføie, at nærmere udtrykt vilde man rettest kunne sige, at Hensigten med Varetægtsarresten er at sikkre sig den Paagjældendes Tilstedeværelse, og at han, ved at konferere med Andre, ikke berøver Retten Midler til Sagens Oplysning, dette Sidste, altsaa den saakaldte Kollutionsarrest. Men vil man

Varetægtsfængslet til Livs, maa man erkjende, at denne Kollutionsarrest bliver benyttet og maa blive benyttet, det kan ikke være anderledes i Følge den menneskelige Skrøbelighed, udover sin Hensigt som en Tortur, hvorfor man ogsaa har de bekjendte videnskabelige Udtryk „tortura, carceris“, Fængselstortur. Jeg kan derfor ikke se rettere, end at, dersom den ærede Minister, hvad der efter hans Svar ikke synes at være saa særdeles stort Haab om, maatte finde sig foranlediget til at foretage Noget i Anledning af det, som her er passeret, maatte det være, naar man specielt vil tage Sigte paa Varetægtsarresten, at faae det indrettet saaledes, det være sig administrativt, saavidt ske kan, eller ellers ved Lov, at Varetægtsarrest alene bestod i simpel Friheds-Berøvelse, medens en Arrestant ikke er indskrænket i Henseende til Forpleining, eller er udelukket fra Samvæn med Andre. Man opgav ganske vist dermed den saakaldte Kollutionsarrest, men naar man veed, at den misbruges, hvad der ikke kan være Andet, synes mig heller ikke, at der kunde være saa stor Betænkelse derved. Dersom jeg tør paaberaabe mig min Erfaring nu i en Række af nogle og tredive Aar som Sagsfører, der har havt med den Slags Sager at bestille, og det meget jævnlig, vil jeg sige, at jeg kun erindrer ganske overordentlig saa Tilfælde, hvor det kunde tænkes, at den Paagjældende ved at have Lov til at forsvare sig frit, ved altsaa at søge de Hjælpemidler dertil, som han kunde, ved at konferere med Andre, ved at fremstafte Vidnesbyrd og Eliq, derved paa nogen, mod Rettsferdighed stridende Maade, kunde have gjort nogen Skade paa Sagens virkelige og gode Oplysning — tværtimod, jeg vil sige det Modsatte, at det Princip, man har, gjør, at undertiden ikke de Oplysninger komme frem, som skulle frem, og at dette fører til, at uretfærdige Domme fældes, det vide vi Allesammen — engang imellem bliver det oplyst; men det passerer naturligvis ikke saa ganske sjældent uden at blive oplyst. Dette er, hvad jeg tror, der kunde og ogsaa burde gjøres, naar man alene vilde tage Sigte paa Varetægtsarresten, som der her er Spørgsmaal om; men det bliver jo alligevel kun noget Lapperi. Jeg vil anbefale det som en midlertidig Foranstaltning, men ikke som Noget, der tilfredsstiller i det Hele taget. Om man derimod kunde opnaa, saaledes som det ærede Medlem for Sorø Amts 1ste Valgkreds (Lauridsen) tilraadede, eller i det Mindste antydede, Noget ved at besætte Arrestforvarerpladserne med en af Dommerne uafhængig Mand, skal jeg ganske lade staa ved sit Værd; men jeg tror, at vil man den Maade, hvorpaa